

Izabelin/Jelenia Góra, 17 października 2025 r.

PPN-07/4362/2025

**Pan
Karol Nawrocki
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Prezydencie,

W związku z uchwaleniem w dniu 17 października 2025 roku przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy o utworzeniu **Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry**, w imieniu wszystkich dyrektorów oraz pracowników obecnie istniejących w naszym kraju parków narodowych zwracam się do Pana Prezydenta z gorącą prośbą o podpisanie tej ustawy.

My, pracownicy parków narodowych, jesteśmy głęboko przekonani, iż o potrzebie utworzenia Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry powinny decydować wyłącznie względy merytoryczne, społeczne i prawne. W świetle posiadanej przez nas wiedzy walory przyrodnicze Międzyodrza pretendują go w 100% do włączenia w granice parku narodowego. Dotychczasowa wiedza naukowa potwierdza wyjątkowość przyrodniczą tego obszaru oraz potrzebę jego pilnej ochrony. Kolejnym argumentem jest konieczność uregulowania procesu zarządzania tym obszarem, aby skutecznie pełnił funkcje przyrodnicze, społeczne oraz przeciwpowodziowe. Wobec postępujących zmian klimatu i wzrastającej antropopresji funkcje te są systematycznie tracone, na co wskazują sami mieszkańcy tego regionu oraz przeprowadzone w tym zakresie badania naukowe. Jesteśmy także w pełni przekonani, że utworzenie tego parku narodowego nie wpłynie negatywnie na obecną żeglowność rzeki Odry, jak też na rozwój innych dziedzin gospodarki narodowej. Kolejny argument to stanowisko lokalnych samorządów. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym utworzenie parku narodowego lub jego powiększenie może się odbyć wyłącznie po wyrażeniu zgody samorządów, na terenie których takie działania są planowane. **W tym przypadku wszystkie jednostki samorządowe, tj. gminne, powiatowe oraz szczebla wojewódzkiego wypowiedziały się jednoznacznie pozytywnie.** Decyzje te samorządy podejmowały świadomie, odwiedzając wiele istniejących obecnie parków narodowych i analizując silne i słabe strony tego procesu. Dzieje się tak pierwszy raz od 24 lat, od kiedy to narzędzie prawne zostało wprowadzone do polskiego systemu prawnego. W tym zakresie pozytywne stanowisko samorządów, dotyczące wyrażenia zgody na utworzenie Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry, pomimo, że 100% obszaru proponowanego do włączenia w jego granice stanowi własność Skarbu Państwa, jest bezcenne i ważne z punktu widzenia kształtowania polityki ochrony przyrody w naszym kraju w przyszłości.

Parki narodowe w Polsce zajmują zaledwie 1% powierzchni naszego kraju, obejmując swoim zasięgiem obszary o wyjątkowych walorach przyrodniczych, środowiskowych, zdrowotnych, społecznych, a także gospodarczych. Niestety, wskaźnik pokrycia tą formą ochrony przyrody w naszym kraju jest jednym z najniższych w skali Europy a także świata.

Poniżej przedstawiamy nasze argumenty dla pozytywnego ustosunkowania się do naszej prośby.

Po pierwsze – na obszarach 23 parków narodowych, które obejmują swoim zasięgiem tereny górskie, wyżynne, leśne, leśno-wodne, bagienne i nadmorskie, chronione są zróżnicowane ekosystemy, siedliska przyrodnicze i gatunki, które bardzo często w skali naszego kraju nie występują już poza granicami parków narodowych. W granicach polskich parków narodowych chronione są również gatunki reliktowe, zagrożone wyginięciem, a także gatunki endemiczne, których nigdzie indziej nie spotkamy. Istnienie i funkcjonowanie parków narodowych jest najbardziej praktycznym i skutecznym przejawem realizacji ochrony przyrody *in situ*, do czego zobowiązaliśmy się podpisując wiele konwencji i porozumień międzynarodowych. Literatura naukowa podkreśla jednak, że wiele typów ekosystemów występujących w naszym kraju nie jest reprezentowanych w tej najwyższej formie ochrony przyrody. **Przykładem takiego ekosystemu jest obszar Międzyodrza, gdzie zaprojektowano nowy park narodowy. Jest to typ ekosystemu wodno-torfowiskowego, pochodzenia naturalnego oraz antropogenicznego o niepowtarzalnej w naszym kraju specyfice, wymagającego szczególnego podejścia do jego ochrony zarówno w celach przyrodniczych, jak i społecznych. Dotychczasowe formy jego zagospodarowania oraz ochrony niestety nie przynoszą pożądanych efektów, a co najgorsze prowadzą do systematycznej degradacji tego obszaru i utraty jego pierwotnej i pożądanej funkcji.** Stąd cenna inicjatywa społeczna utworzenia na tym obszarze parku narodowego. Skupia ona zarówno naukowców, społeczników, artystów oraz mieszkańców, jak i samorządowców.

Po drugie – parki narodowe to naturalne laboratoria badawcze i poligony doświadczalne, gdzie jest realizowany szeroki program badawczy i monitoring środowiskowy, w tym przyrodniczy. Poza nielicznymi wyjątkami, w skali naszego kraju tylko obszary parków narodowych zawierają tereny objęte stabilną ochroną, gdzie mogą być badane i monitorowane procesy przyrodnicze zachodzące bez bezpośredniej ingerencji człowieka. Ma to ogromne znaczenie poznawcze, zarówno dla samej nauki, jak i dla naszej gospodarki. Jest to szczególnie istotne w dobie dynamicznych zmian klimatycznych dokonujących się na naszych oczach. Łącznie na obszarach parków narodowych każdego roku realizowane są setki tematów badawczych i monitoringowych, zarówno przez służby PN, jak i zewnętrzne instytucje naukowe. Spośród 11 stacji Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, realizowanego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, 7 stacji zlokalizowanych jest na terenach parków narodowych lub ich otulin. **Teren projektowanego Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry jest obszarem wymagającym pilnego włączenia do tego szerokiego procesu badawczo-monitoringowego w celu prowadzenia systematycznych obserwacji i analiz zarówno przyrodniczych, jak i społecznych. W tym zakresie na pierwsze miejsce wysuwa się potrzeba pilnej oceny właściwości retencyjnych i buforowych Międzyodrza oraz zaprojektowanie stosownych działań ochronnych.**

Po trzecie – obszary parków narodowych to „naturalne sanatoria” z czystym, nieskażonym powietrzem, często także z wyjątkowym klimatem o cechach zdrowotnych, a

także pięknymi krajobrazami oraz niepowtarzalną florą i fauną. Szczególny wymiar tej roli parków narodowych mogliśmy dostrzec w okresie pandemii Covid 19, kiedy to zmęczone sytuacją pandemiczną społeczeństwo bardzo często i licznie odwiedzało parki narodowe dla regeneracji sił fizycznych i psychicznych. **Taką rolę z pewnością będzie pełnić nowy Park Narodowy Doliny Dolnej Odry. Wymaga to jednak utworzenia tam solidnej i odpowiedzialnej instytucji, która w imieniu Państwa Polskiego przejmie w tym zakresie obowiązki, podobnie jak inne parki narodowe w naszym kraju i przygotuje dla tego celu odpowiednią infrastrukturę edukacyjną i turystyczną.** Wszystkie szlaki turystyczne w granicach parków narodowych utrzymywane są wyłącznie przez Służby PN, zwalniając z tego obowiązku samorządy lokalne, które jednocześnie swój rozwój gospodarczy opierają w bardzo dużej mierze na turystyce.

Po czwarte – wszystkie parki narodowe są dobrze przygotowane dla realizacji bogatej oferty edukacyjnej niemal dla wszystkich grup społecznych i wiekowych. Wyjątkowy system ośrodków edukacyjnych, muzeów przyrodniczych, ścieżek edukacyjnych, wydawnictw o charakterze edukacyjnym oraz profesjonalna kadra parków narodowych zapewniają realizację w większości bezpłatnych zajęć edukacyjnych dla setek tysięcy przedszkolaków, dzieci szkolnych, studentów oraz osób dorosłych. Edukacja, ukierunkowana nie tylko na ochronę przyrody, ale przede wszystkim na kształtowanie właściwych zachowań i postaw w stosunku do środowiska naturalnego poprzez ochronę wód, gleby i atmosfery, przynosi bardzo wymierne korzyści dla ochrony naszej planety. **Projekt utworzenia trzech ośrodków edukacyjnych na tym terenie (Kolbaskowo, Widuchowa oraz Gryfino) da możliwość prowadzenia zróżnicowanej i bogatej działalności edukacyjnej również w tym regionie. Pozwoli także na aktywizację zawodową innych grup społecznych, które są naturalnym uzupełnieniem takiej działalności (przewodnictwo turystyczne, gastronomia, baza noclegowa itp.).**

Po piąte – utworzenie parku narodowego na terenach gmin Szczecin, Kolbaskowo, Widuchowa, a w przyszłości mamy nadzieję, także Gryfino, niewątpliwie zwiększy zainteresowanie wielu inwestorów do budowy zaplecza turystycznego w postaci pensjonatów, hoteli oraz innej infrastruktury turystycznej w tym regionie. Fakt ten wpłynie pozytywnie na rozwój gospodarczy gmin, generując zarówno nowe miejsca pracy w branży turystycznej, jak i wzrost realizowanych inwestycji przez podmioty zewnętrzne. Przeprowadzone dotychczas badania zarówno za granicą, jak i w naszym kraju wskazują jednoznacznie, że w gminach, w których utworzono parki narodowe wiele wskaźników, takich jak wskaźnik bezrobocia, ilość powstających podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, dochód brutto na jednego mieszkańca, czy zainteresowanie inwestorów do realizacji dużych przedsięwzięć są znacznie korzystniejsze, niż w gminach, które w swoich granicach administracyjnych parków narodowych nie posiadają.

Szanowny Panie Prezydencie,

W obecnych 23 parkach narodowych pracuje około 1500 osób, stanowiących wykwalifikowaną kadrę zawodową, którzy z pasją i ponadprzeciętnym zaangażowaniem, pomimo niezbyt wysokich wynagrodzeń, realizują ustawowe zadania Państwa Polskiego. Pracownicy parków narodowych, świadomi odpowiedzialności za powierzone im mienie, jak również zobowiązań, jakie na nich spoczywają, skutecznie pozyskują środki finansowe, zarówno ze źródeł krajowych, jak i UE na realizację ustawowych zadań Państwa w zakresie

ochrony najcenniejszych dóbr przyrodniczych naszego kraju. Organizują i prowadzą profesjonalną edukację przyrodniczą i odpowiedzialnie udostępniają parki narodowe dla szeroko rozumianej turystyki. Co najważniejsze, pracownicy polskich parków narodowych realizują swoje zadania w duchu patriotycznego obowiązku dla ochrony najcenniejszego dziedzictwa przyrodniczego naszego kraju, by zachować je dla przyszłych pokoleń Polaków. Jesteśmy przekonani, że utworzenie nowego **Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry** przyczyni się do ochrony przyrody unikatowego i jedyne w swoim rodzaju ekosystemu Międzyodrza, wyjątkowego miejsca na mapie Polski i Europy oraz wzmocni system obszarów chronionych w naszym kraju. **Dlatego raz jeszcze gorąco prosimy Pana Prezydenta o podpisanie tak bardzo ważnej dla ochrony polskiej przyrody ustawy.**

Z wyrazami szacunku

W imieniu
Zarządu Związku Pracodawców
Polskich Parków Narodowych

Andrzej Raj
Prezes Zarządu ZP PPN